

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2266/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.078/2024/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bagossy Attila ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján – a Debreceni Törvényszék 104.K.701.651/2023/7. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal – a Kúria Kfv.III.37.078/2024/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az indítvány és a bírósági határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó (az alapügy felperese) tulajdonában álló ingatlanon felhalmozott hulladék miatti lakossági bejelentések alapján a kormányhivatal (a továbbiakban: kormányhivatal vagy alperes) eljárást indított a hulladékgazdálkodási előírások megsértése miatt.
- [4] Az alperes a 2021. december 3-án kelt, HB/17-KTF/08228-4/2021. számú határozatával kötelezte az indítványozót, hogy a hulladékgazdálkodási engedély nélkül végzett tevékenységet a határozat véglegessé válását követően azonnal szüntesse meg, és gondoskodjon az ingatlanon felhalmozott hulladék kezeléséről és a kezelést igazoló dokumentumok másolatát a határozat véglegessé válását követő 15 napon belül küldje meg részére.
- [5] Az indítványozó a határozattal szemben keresetet nem terjesztett elő, a hulladék elszállításáról a teljesítési határidőben nem gondoskodott, ezért a kormányhivatal a 2022. március 23-án kelt, HB/17-KTF/00039-7/2022. számú végzésével elrendelte a HB/17-KTF/08228-4/2021. számú határozatában foglaltak végrehajtását, és az

önkéntes teljesítésre határidőt állapított meg. Felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy az önkéntes teljesítésre nyitva álló határidő elteltét követően az ingatlanról a hulladékot az indítványozó költségére elszállíttatja.

- [6] Az indítványozó az alperes e végzését sem támadta meg a bíróság előtt, az önkéntes teljesítésre megállapított határidő szintén eredménytelenül telt el. A hulladék elszállítását és kezelését a kormányhivatal által nyílt közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott nyertes ajánlattevő cég végezte el az alperessel kötött nyilvánosan elérhető vállalkozási keretszerződés alapján. A végrehajtás foganatosításakor az indítványozó is az ingatlanon tartózkodott, a jegyzőkönyvben foglaltakkal egyetértett, végrehajtási kifogást nem terjesztett elő.
- [7] Az alperes a 2023. március 31-én kelt, HB/17-HGO/655-1/2023. számú végzésével – a hulladék elszállítását végző cég által benyújtott számla, mérési jegyzőkönyvek és szállítási menetlevelek alapján – 27 249 120 forint végrehajtási költséget állapított meg, amelynek megfizetésére az indítványozót kötelezte.
- [8] Az indítványozó az alperes határozata ellen közigazgatási pert indított. Keresetében a végzés megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Sérelmezte, hogy a nyílt közbeszerzési eljárásban nem vett részt, a szállítási költség összegéről csupán a támadott végzésből értesült. Álláspontja szerint az alperes határozata sérti az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 129. §-át, mert az indokolatlanul magas eljárási költséget alacsonyabb összegben kellett volna megállapítania.
- [9] A Debreceni Törvényszék a 2023. november 13-án kelt, 104.K.701.651/2023/7. számú jogerős ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság hangsúlyozta, hogy a jogvita tárgya kizárólag a végrehajtási költségről rendelkező végzés jogszerűsége, így a kereseti kérelem korlátai között a bíróság csak ezt vizsgálhatta, a közbeszerzési eljárás szabályosságát nem.
- [10] Hangsúlyozta a bíróság, hogy a végrehajtási eljárás során hosszabb idő állt az indítványozó számára rendelkezésre az önkéntes teljesítésre, annak nem tett eleget, emiatt került sor a végrehajtás foganatosítására. Az Ákr. 129. § (3) bekezdése csupán az indokolatlanul magas költség esetében biztosít a hatóságnak mérlegelési lehetőséget, de egy keretszerződésben rögzített ár alapján kimunkált végrehajtási költség felülbírálatát, a szerződéssel kapcsolatos kifogások elbírálását nem teszi lehetővé.
- [11] Az indítványozó a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjára és *b*) pontjára hivatkozással.
- [12] A Kúria megállapította, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelme felsőbb bírósági iránymutatást igénylő kérdést nem vet fel, ezért a 2024. február 7-én meghozott Kfv.III.37.078/2024/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.

- [13] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állította.
- [14] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét az indítványozó a közbeszerzési eljárás lebonyolításának szabálytalanságában látja. Sérelmezi, hogy a közbeszerzési eljárásról tájékoztatást nem kapott, annak eredményét nem befolyásolhatta, nem kifogásolhatta. A jelen panasszal támadott döntésekkel kapcsolatosan a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmét nem indokolta.
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog sérelmét ugyancsak a közbeszerzési eljárás szabálytalanságára vezeti vissza, amely miatt nem volt módja a végrehajtási költség összegszerűségének vitatására, az eltúlzott összeg által okozott sérelem orvoslására. A bíróságok döntései következtében egy általa nem befolyásolható és jogorvoslattal nem támadható közbeszerzési eljárás eredményeként megállapított végrehajtási költséget kellett megfizetnie, amelyet sem a hatóság, sem a bíróság nem volt jogosult a jelen panasz alapjául szolgáló eljárásban felülbírálni, ezáltal sérült a jogorvoslathoz való joga.
- [16] 3. Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [17] 3.1. Az indítványozó panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőben terjesztette elő.
- [18] Az indítványozó meghatalmazással eljáró jogi képviselője útján terjesztette elő az alkotmányjogi panaszt, amelynek benyújtására jogosult, mivel az alapügyben felperes volt, ami érintettségét megalapozza.
- [19] Az Alkotmánybíróság korábban már állást foglalt a tekintetben, hogy a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így a Kúria döntése megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésben foglaltaknak, ezért alkotmányjogi panasszal támadható {lásd: 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés (a továbbiakban: Abv1.), Indokolás [11]}.
- [20] Az indítványozó panaszában a Kúria felülvizsgálat befogadását megtagadó végzését és a jogerős ítéletet is támadta. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott határozata alkotmányjogi panasszal az általános szabályok szerint önállóan is támadható. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg. Az indítványozó a jogerős döntést külön alkotmányjogi panasszal nem támadta meg, ugyanakkor a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdésére alapított döntése mérlegelési jogkörben hozott

döntésnek minősül. Minderre tekintettel a Kúria végzése és azon keresztül a jogerős döntés állított alaptörvény-ellenessége is vizsgálható jelen eljárásban.

- [21] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. Erre figyelemmel az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [22] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be.
- [23] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (7) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt.
- [24] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [25] 3.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, a sérelmezett bírói döntéseket, és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [26] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján a kérelem akkor határozott, ha megfelelő indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény indítványban megjelölt rendelkezéseivel.
- [27] 3.4. Ezen feltétel teljesülésének vizsgálata kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást a támadott bírói döntésekkel kapcsolatosan az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakat illetően. Ezen alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben előadott indítványozói érvek kizárólag a közbeszerzési eljárás szabálytalanságával kapcsolatosak, amelyek nem képezték az alapügy tárgyát, ezért ezek vizsgálata jelen panasz eljárás tárgyát sem képezheti. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint megfelelő indokolás hiányában az indítvány nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd: 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]; 3201/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek megfelel.
- [29] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 21/2016. (XI.

30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [30] 4.1. A jogorvoslathoz való jog kapcsán az Alkotmánybíróság gyakorlata nem követeli meg a rendkívüli perorvoslati rendszer létét, a jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. A felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel tehát nem hozható összefüggésbe {lásd pl. 3233/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3221/2020. (VI. 19.) AB végzés (a továbbiakban: Abv2.), Indokolás [40]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban a kérdésben is kiforrott, hogy a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat szabályozása során a jogalkotó meghatározhatja a felülvizsgálat alá eső jogerős döntések körét. Az a körülmény pedig, hogy nem minden végzés ellen van helye felülvizsgálatnak, összhangban van a jogintézmény rendkívüli jogorvoslati jellegével {lásd például: 3019/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [27]; Abv2., Indokolás [41]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint: „Annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül” {3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; utóbb megerősítette: Abv1., Indokolás [22]}.
- [32] Az indítványozó jelen ügyben a közigazgatási határozatot bíróság előtt megtámadta, majd a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet is benyújtott, így megállapítható: nem volt elzárva attól, hogy a jogorvoslati jogával éljen, ezt meg is tette, a „valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás” {35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]} lehetősége számára biztosított volt. Az indítványozó valójában a jogorvoslathoz való jog állított sérelmén keresztül a bírói törvényértelmezés helyességét, a bíróságok ezekből levont következtetéseit sérelmezi, s az alkotmányjogi panasz a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékelje. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [33] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag

az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [lásd hasonlóan: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; legutóbb megerősítette: 3262/2022. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [53]–[54].

- [34] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek szerint arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2024. november 26.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró